

SLOVENŠČINA V 8. RAZREDU

Teden od 16. 3. do 20. 3. 2020: 3 šolske ure

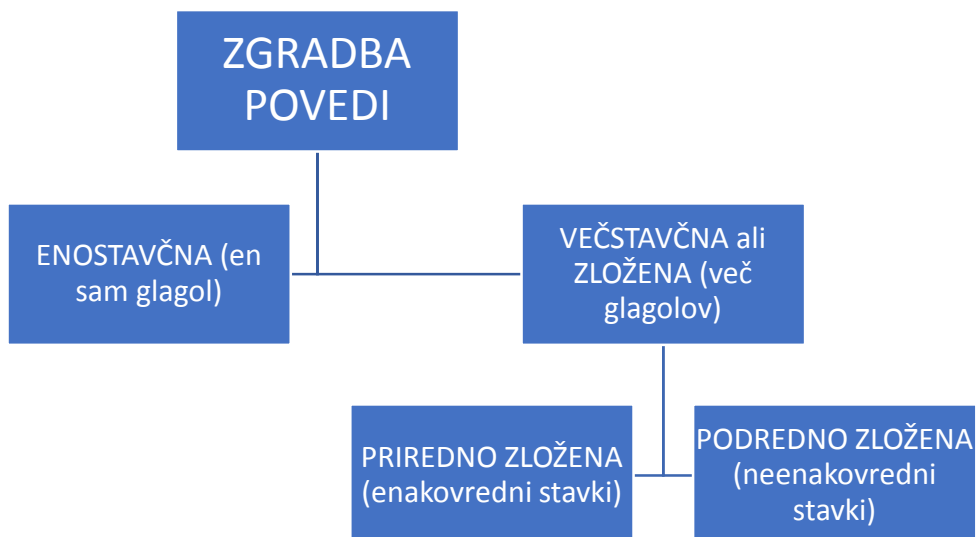
Za delo potrebujete oranžni delovni zvezek Poved in stavek, ki je na voljo tudi na spletni strani irokus.si – glej pod Dodatno spodaj.

1. ura: Poved in stavek, časovni odvisnik

1. Dokončajte naloge v delovnem zvezku Poved in stavek do vključno 16. n. na strani 12, **v kolikor tega še niste storili v četrtek pri uri nadomeščanja**. Zapis snovi v zvezke: Poved in stavek, **v kolikor ga še nimate**.

POVED IN STAVEK

1. Poved se začne z veliko začetnico in konča s končnim ločilom (.!?).
2. Stavek so **besede, zbrane okrog osebne glagolske oblike**.
3. Postopku tvorjenja povedi rečemo **upovedovanje**.
4. Poved, ki ima en glagol, je **enostavčna**.
Mojca je praznovala svoj god.
5. Poved, ki ima dva glagola ali več, je **večstavčna oz. zložena**.
Ko je Mojca praznovala svoj god, je pojedla torto.
6. V zloženi povedi so stavki med seboj lahko:
 - **enakovredni**: rečemo, da je taka poved **priredno zložena**.
Sedeli smo pred televizorjem in gledali prenos slaloma.
 - **neenakovredni**: rečemo, da je taka poved **podredno zložena**.
Ko smo sedeli pred televizorjem, smo gledali prenos slaloma.
7. V večstavčni povedi so stavki povezani z besedo, ki ji rečemo **veznik**.

2. Samostojno delo v delovnem zvezku: **17. in 18. naloga**, tudi teorija v modrem okvirčku.

Zapis snovi v zvezke: Podredno zložena poved.

PODREDNO ZLOŽENA POVED

1. Zgrajena iz dveh ali več neenakovrednih delov: **glavnega stavka** in **odvisnega stavka**.
Mojca se je odpravila na sprehod, ko se je zvečerilo.
2. Glavni stavek je **pomensko nadrejen**, manjka mu en podatek.
3. Odvisni stavek **dopolnjuje glavnega** z manjkajočim podatkom in opravlja vlogo stavčnega člena. Sam zase ne pove ničesar. Po njem se vedno vprašamo z **vprašalnico za stavčne člene + glavni stavek**.
4. Odvisni stavek se začne z **veznikom ali vezniško besedo** (npr. kam, kamor).
5. Med glavnim in odvisnim stavkom stoji **vejica**.
6. Poznamo toliko odvisnikov, kot je stavčnih členov.

3. Časovni odvisnik – samostojno delo v DZ: 1. do 7. naloga + zapis snovi v zvezke.

PRISLOVNODOLOČILNI ODVISNIKI

1. Prislovnodoločilni odvisniki **so v stavek razširjena prislovna določila**.
2. Tako kot prislovna določila so različnih vrst:
 - a. ČASOVNI
 - b. KRAJEVNI
 - c. NAČINOVNI
 - d. VZROČNI
 - e. NAMERNI
 - f. POGOJNI
 - g. DOPUSTNI.

ČASOVNI ODVISNIK

Pred jedjo si umijemo roke. >>> enostavčna poved

prislovno določilo časa

Prislovno določilo časa razširimo v stavek, da nastane dvostavčna poved.

Preden gremo jest, si umijemo roke. >>> podredno zložena poved s časovnim odvisnikom

časovni odvisnik

glavni stavek

Kdaj si umijemo?

1. Časovni odvisnik dobimo **iz prislovnega določila časa** tako, da mu dodamo povedek.
2. Vprašalnice: **Kdaj, od kdaj, do kdaj + povedek glavnega stavka.**
3. Vezniki: **ko, kadar ...**

2. ura: Krajevni odvisnik

1. Zapis snovi v zvezke: Krajevni odvisnik

KRAJEVNI ODVISNIK

Na križišču obeh cest se je zgodila nesreča. >>> enostavčna poved

prislovno določilo kraja

Prislovno določilo kraja razširimo v stavek, da nastane dvostavčna poved.

Kjer se križata cesti, se je zgodila nesreča. Kje se je zgodila?

Krajevni odvisnik

glavni stavek

1. Krajevni odvisnik je v stavek razširjeno **prislovno določilo kraja**.
2. Vprašalnice: **kje, kam, kod + povedek glavnega stavka.**
3. Vezniki: **kjer, kamor, koder.**

Kjer je dim, je tudi ogenj.

2. Samostojno delo v DZ: 1. do 7. naloga (poglavje Krajevni odvisnik).

3. ura: Načinovni odvisnik

1. Zapis snovi v zvezke: Načinovni odvisnik

NAČINOVNI ODVISNIK

Vstopil je **brez pozdrava**. → prislovno določilo načina v enostavni povedi

Stavčni člen prislovno določilo načina razširimo v stavek.

Vstopil je, **ne da bi pozdravil**. >>> podredno zložena poved z načinovnim odvisnikom

↓ ↓
glavni stavek načinovni odvisnik

Kako je vstopil?

1. Načinovni odvisnik dobimo iz **prisl. dol. načina** tako, da mu dodamo povedek.
2. Vprašalnice: **kako, na kateri način + povedek glavnega stavka**.
3. Vezniki: **ne da, namesto da, kot, kakor, tako da ...**

Tako se mi je mudilo domov, **da sem pozabil torbo**. → **načinovni odvisnik**

↓
glavni stavek

2. Samostojno reševanje vaj v DZ, poglavje Načinovni odvisnik, naloge 1 do 8

DODATNO:

- ❖ Vse naloge so, v primeru, da delovnega zvezka nimate doma, na voljo tudi v interaktivni obliki na spletni strani <https://www.irokusplus.si/>. Vsa gradiva so po novem na voljo brezplačno, vendar se je potrebno prijaviti.

Postopek prijave/registracije:

1. Na izbranem portalu kliknite na gumb **Prijava**.
2. Če ste že uporabnik portala, vnesite svoj e-naslov in geslo ter sledite navodilom. Če na portal dostopate prvič, kliknite na polje **Nimam še uporabniškega računa** in vnesite zahtevane podatke. Tako se boste registrirali in ustvarili uporabniški račun.
3. a. Na portalu iRokus.si gradiva v svojo izbirko dodate s klikom na gumb **Dodaj brezplačna gradiva**.
b. Na portalih Lilibi.si, Radovednih-pet.si in iRokusPlus.si pa vas bodo vsa gradiva že čakala v vaši izbiri.

Priporočamo uporabo brskalnika **Mozilla Firefox**.

- ❖ V interaktivnih Rokusovih gradivih so na voljo tudi vse rešitve, da preverite rešene naloge. Prosim, ne goljufajte sami sebe in najprej rešite naloge sami, nato pa preverite rešitve.
- ❖ Ne pozabite na domače branje (Niko Grafenauer: Skrivnosti, Ivan Tavčar: Visoška kronika ali Tone Partljič: Moj ata, socialistični kulak), v kolikor imate dostop do knjig.
- ❖ Čas, ki ga boste preživeli doma, lahko izkoristite tudi za branje knjig za bralno značko.

Želim vam vse dobro in upam, da se čim prej spet vidimo. Lepo vas pozdravljam.

Andreja Dvoršek